

ТОРА ОР • ПАРШІ ТОЛДОТ • МААМАР 4

ויחפרו עבדי יצחק בנחל כו'

«І слуги Іцхака копали в долині...
криницю, яку викопали князі»

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/toldos/4/

1 ויחפרו עבדי יצחק בנחל כו'. באר חפרוה שרים וגו'. דהנה איתא בגמ' [בגמרא] ע"פ והנהר הרביעי הוא פרת הוא דמעיקרא שממנו נפרדו לארבעה ראשים דהיינו ג' יצאו ממנו והרביעי

«І слуги Іцхака копали в долині» тощо. «Криницю викопали князі» тощо. Адже в Гемарі сказано щодо [вірша] «А четверта річка — це Перат»: «Це та, що була від початку», від якої [річка] розділилася на чотири витoki; тобто три вийшли з неї, а четверта

הוא בעצמו ואמרו כל הנהרות למטה מפרת וכל מעיינות שבעולם נובעים מסולמא דפרת פי מתחת לקרקע נוקב והולך עד שבחפירה מועטת ימצא באר מים חיים.

— це сам [Перат]. І сказали: усі річки лежать нижче від Перату, а всі джерела у світі б'ють із драбини Перату. Тобто під землею вона прокладає собі шлях далі, аж поки, трохи покопавши, не знайдеш криницю живої води.

2 ולכאורה תמוה מפני מה יקרא באר מים חיים כיון שעיקר נביעתו הוא מנהר פרת. והענין דהנה כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כו'

На перший погляд незрозуміло: чому її називають криницею живої води, якщо головне джерело її витoku — річка Перат? Пояснення таке. Адже написано: «І річка виходить з Едена, щоб напувати сад», тощо.

ג"ן סדרי דאורייתא פי' כידוע שבתחלה צריך לקבל עומ"ש [עול מלכות שמים] בשלימות דהיינו להאמין באמונה שלימה באחדות ה'

«Сад» (ган; числове значення — 53): п'ятдесят три тижневі розділи Тори (сидрот). Тобто, як відомо, спершу необхідно цілковито прийняти ярмо Царства Небесного (кабалат оль), тобто вірити з повною вірою в єдність Б-га,

שהוא המהווה כל העולמות וכולא קמיה כלא חשיב וכולא חד כו' וכאשר יתבונן האדם בק"ש [בקריאת שמע] וישים ללבו היטיב ענין האחדות ויקבל עליו באמת עול מלי'

що Він приводить до буття всі світи, що все перед Ним вважається за ніщо і що все єдине, тощо. І коли людина роздумує під час Шма, добре зосереджує серце на суті [Б-жественної] єдності та щиро приймає на себе ярмо [Його] царювання —

כי יעקב חבל נחלתו חפצם לדבקה בו ככל לבכם ומאמינים באחד וחפצים בו אבל אין מקום שישרה בו בחי' אחד לאחר שקבל עליו.

бо «Яаков — частка Його спадку»: їхнє прагнення — приліпитися до Нього всім серцем; вони вірять у Єдиного і прагнуть Його — однак після того, як людина прийняла [це] на себе, немає місця, де міг би перебувати аспект «Єдиного».

3 ואין לו מקום אלא בתורה שהיינו שמיד אחר קבלת מ"ש ילמוד בעיון מחשבתו ושכלו ודבורו בתורה שבע"פ [שבעל פה] וקודם למודו יתבונן באחדות ה' כו'

І ця єдність має місце лише в Торі. Тобто: одразу після прийняття Царства Небесного він має заглиблено вивчати Усну Тору, залучаючи до цього думку, розум і мовлення; перед навчанням нехай замислиться над єдністю Б-га тощо.

ועי"ז יגרום לו העסק בתורה בכל עומק מחשבתו ולבבו וכו' וזהו נקי ונהר יוצא מעדן פי' מעדן מעם הקב"ה שנקי עדן ונהר הוא לשון המשכה

Завдяки цьому він займатиметься Торою з усією глибиною думки й серця тощо. Це називається: «І ріка виходить з Едена». Тобто «з Едена» — від Святого, благословенного Він (Кудша бріх ху), якого називають «Еден»; а «ріка» означає притягнення згори вниз.

פי' כאשר יומשך אלהות מלמעלי [מלמעלה] למטה בקבלי מ"ש המשכה זאת משקה את הגן היא התורה שהיא ד' אמות של הלכה במקום קדשי קדשים אוריייתא היכלא דמלכא שבה שורה אחדות ה' כו'

Тобто коли Б-жественність притягується згори вниз через прийняття Царства Небесного, це притягнення зрошує сад — Тору, яка є «чотирма ліктями галахи», місцем Святого святих, — «Тора — палац Царя», де перебуває єдність Б-га тощо.

כאשר יתקיים בו בחי' נהר יוצא מעדן בתפלתו ושעור למודו מיד אחר התפלה אבל אח"כ צריך לעסוק בכל מחשבתו כו'

Коли в ньому здійснюється рівень / аспект (бхіна) «ріка виходить з Едена» — під час молитви та відведеного часу для навчання одразу після молитви, — але згодом він має зосередити всі свої думки тощо,

**בעניני עולם השפל ושוכח כל התכונותו בקבלת מ"ש מפני גשמיות גופו על מעוט דעת שלו ויתרחק
מאד מבחינה שהיה לו דעת בתפלתו ועבודתו בתורה כו'**

на справи цього низького світу, і він забуває всі свої роздуми під час прийняття Царства Небесного через фізичність свого тіла та мізерність його знання (Даат), і дуже віддаляється від того стану, в якому мав розуміння під час молитви та служіння Торі тощо, —

**לכך נתן לנו מצות לעשותם כל היום כי ענין המצות מעשיות הם הגבה למעלה מעלה בפנימיותם
ושרשם**

тому Він дав нам міцвот, які слід виконувати весь день. Адже практичні міцвот у своєму внутрішньому вимірі (пніміют) і своєму корені перебувають на надзвичайно високому рівні,

**אך שנתלבשו בכמה לבושים בהשתלשלות העולמות כו' ומ"מ רומזים על מדרגה הגבוה שבשרשי
[שבשרשם] כמו מצות ציציי [ציצית] שענינה למעלה בעולמות עליונים ונתלבשה מצותה בשמונה חוטין של
צמר וה' קשרים כו'**

однак вони вбрані в численні оболонки в ланцюзі послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут) тощо. І все ж вони вказують на високий рівень, що міститься в їхньому корені. Наприклад, заповідь цицит, значення якої сягає вищих світів, а сама заповідь убрана у вісім вовняних ниток і п'ять вузлів тощо.

**ולכן המצות לא תצטרך להם עבודת האדם לתקנם ולכוון אל אמתתם כי מצות א"צ [אין צריך / אינו צריך]
כוונה לפי שהן בעצמם מתוקנים ונשתלשלו ממעלה למטה כו' והעושה המצוה המשכת אלהות שגורם
אינה מצד עבודתו רק מחמת המצות עצמן כו'.**

Тому міцвот не потребують праці людини, щоб виправити їх і спрямуватися до їхньої справжньої суті, адже «міцвот не потребують наміру»: вони самі вже виправлені й послідовно спустилися згори вниз тощо. А [для] того, хто виконує міцву, притягнення Б-жественності, яке він спричиняє, відбувається не завдяки його служінню, а лише завдяки самим міцвот тощо.

**משא"כ בתורה ותפלה שהיא עבודת הלב תלויה דוקא בכוונת האדם כו' ועיקר הכוונה הצריכה בעשיי
[בעשייה] המצות הוא שיתכונן בתחילה איך שהוא מאד רחוק מה'**

Не так із Торою й молитвою, які є служінням серця: тут усе залежить саме від наміру людини тощо. А головний намір, необхідний під час виконання міцвот, полягає в тому, щоб спершу замислитися, наскільки далеко він перебуває від Б-га,

ע"י טרדתו כל היום בהבלי חפצי העוה"ז וגשמיות חומרו ועוונותיו מסך מבדיל לבלתי התקרב אל ה' אפי' [אפילו] מעט ויתבונן

бо цілий день він поглинутий марнотними турботами цього світу, тілесністю своєї матеріальної природи та гріхами, які утворюють роздільну завісу, [що не дає йому] наблизитися до Б-га навіть трохи. І нехай він замислиться

בזה היטב הדק וישכור לבו בהתבוננ' [בהתבוננות] זה ויכנע לכבו מפני שמ"מ חפץ הוא להתקרב אל ה' בתורתו כו' ויכוון במצוה שנזדמנה לידו בעשותו אותה.

над цим ретельно й до найменших подробиць, розіб'є своє серце цим роздумом, і серце його упокориться — адже попри все він прагне наблизитися до Б-га через Його Тору тощо. І нехай він вкладає [цей] намір у міцву, яка трапилася йому, виконуючи її.

שהוא כמו באר מ"ח שנובע מתחת הקרקע מנהר א' שאע"פ [שאף על פי] שהנהר אינו נק' מ"ח אבל המים היוצאים ממנו ונוקב והולך עובי עפר הקרקע נק' מים חיים מפני שמתברר ומתלבן ע"י דחקם לצאת בעפר החומרי

Адже це подібне до криниці з живою водою, що б'є з-під землі з річки: хоча саму річку не називають «живою водою», воду ж, яка виходить із неї й пробиває товщу землі, називають «живою водою», бо, пробиваючись під тиском крізь матеріальну землю, вона очищується й прояснюється.

וכן ממש עשיית המצוות כשהי' [כשהיה] לו בתחלה בתפלתו ועבודתו בחי' נהר יוצא מעדן הנ"ל רק שנכסה ונעלם בתוכו ע"י גשמיות תשוקת גופו כל היום.

Так само й виконання міцвот: спочатку, під час молитви й служіння, він мав згаданий вище рівень «річки, що витікає з Едену», але через матеріальний характер прагнення його тіла протягом усього дня вона вкрилася й сховалася в ньому.

4 וכשעושה המצוה שנובעת מנהר הנ"ל פ"י מפני שזוכר שכבר קבל ע"ע [על עצמו / על עצמך] מ"ש בכל לבו ולכך עושה מצותיו ליכנס בעול מלכותו אע"פ [אף על פי] שעכשיו אין לו בחי' נהר הנ"ל סומך לבו על שכבר גמר בלבו לעבוד ה' באמת זהו

А коли він виконує міцву, що впливає зі згаданої вище ріки, — тобто тому, що пам'ятає: він уже прийняв на себе царювання Небес усім серцем, і тому виконує свої міцвот, щоб увійти під ярмо Його царювання; хоча тепер у нього немає рівня (бхіни) згаданої вище ріки, він покладається серцем на те, що вже твердо вирішив у своєму серці служити Б-гу по-справжньому, — це

כמו באר מ"ח מפני שמאד ערב לו זאת המעט בעבודת ה' מפני שהתבונן שמאד מאד רחוק הוא מה'.
 подібно до криниці живої води, адже ця невелика міра служіння Б-гу дуже приємна йому, бо він роздумував про те, наскільки далеко він, дуже й дуже далеко, від Б-га.

5 ועושה המצוה הוא ע"ד הנ"ל שמאד מתוק וערב לו לעשות המצוה כו' כמו הבאר כשחופרין בקרקע ומוצאים מים הם מ"ח מפני שעברו עובי העפר כן עשיית המצות עשייתו אותה נובעת מנהר הנ"ל כו'.

I [коли] він виконує міцву у спосіб, описаний вище, [так] що йому дуже солодко й приємно виконувати міцву тощо, — як із криницею: коли копають у землі й знаходять воду, це жива вода, бо вона пройшла крізь товщу землі; так само й виконання міцвот: його виконання струмує з ріки, згаданої вище, тощо.

6 וזהו שהיה האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] שמח מאד בעשיית המצות ולכך זכה לרה"ק [לרוח הקודש] ולא שמח בעבודתו כו' כי המצות בפני עצמם קדושתם כו'

I саме [тому] Арізаль дуже радів, виконуючи міцвот, і завдяки цьому удостоївся руах га-кодеш (Руах га-Кодеш), а своїм [власним] служінням не радів тощо; адже самі міцвот — їхня святість [властива їм самим] тощо,

כנ"ל ועשיותה בא מהתבוננות שפלות התקרבותו אל ה' שזו היא מדת ענוה באמת שנאמר על מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] כי עיקר השפלו' בפני כל אדם שאמרו א"א להיו' [להיות] כ"א עד"ז שרואה בחכירו שהוא יותר קרוב לה' כו'

як [пояснювалося] вище. А виконував він це, розмірковуючи про те, наскільки низьким є ступінь його близькості до Б-га. Бо це і є справжня чеснота смирення, про яку сказано щодо Моше, нашого вчителя, мир йому; адже суть смирення перед кожною людиною — що, як сказали, неможливе інакше, ніж у такий спосіб, — полягає в тому, що людина бачить у своєму ближньому того, хто ближчий до Б-га, тощо.

וזהו נפש שבעה תבוס נופת שאפילו הדבש מר לו אבל נפש רעבה כל מר מתוק

І це [значення слів]: «Сита душа топче медовий стільник» — навіть мед для неї гіркий, — «а для голодної душі всяка гіркота солодка».

**פִּי בָאֵר מִיַּח הַנִּיֵּל עֵי חִפּירוֹתוֹ בַּעֲפֹר גּוֹפּוֹ כְּשִׁיּוּצָא מֵעֵט מַיִם מִתּוֹקִים עֲרִבִים לוֹ מֵאֵד מִפְּנֵי שְׁגוֹפּוֹ
רַעֲבָה בַּעֲבוּדַת ה' וְזֶהוּ בָאֵר חִפּוּרָה שְׂרִים:**

Тобто: криниця живої води, згадана вище, — коли він прокопує землю свого тіла й з'являється трохи води, вона здається йому дуже солодкою та приємною, бо його тіло голодне в служінні Б-гу. І це — «Криницю викопали князі».

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text i the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library.
© likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/toldos/4/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок